

24.43x31.74	1	עמוד 30	גלובס - כותרת	21/07/2016	54291493-7
האיגוד הישראלי לתעשיות מתקדמות - 51600					

אזור התעשייה ברעננה. שיבואו לפה ולא לאירלנד (צילום: יח"צ)

הורדת מס החברות ל-6% לחברות הייטק / ארז צור

קו פרשת המים של ההייטק בישראל

אנו נמצאים בשיאה של תקופה קריטית לעתיד תעשיית ההייטק העולמית. בפני כלכלת ישראל נפתח חלון הזדמנויות היסטורי, כתוצאה משינוי מדיניות ה-OECD ביחס למקלטי מס. המהלך הרגולטורי (BEPS), כלל כמה עניינים, שאחד מהם הוא למנוע מעתה מחברות ההייטק את האפשרות לפצל בין מדינות הרישום של הקניין הרוחני. בכך גרם ה-OECD רעידת אדמה, לא פחות מכך, באופן חלוקת השפע של ההייטק העולמי על פני הגלובוס. אם נדמה לרגע את כלל הפעילות של תעשיית ההייטק העולמית כחפיסת קלפים המחולקת בין מדינות שונות, הרי שאת השפעות ה-BEPS יש לתאר כחלוקה מחדש של הקלפים.

מרבית חברות ההייטק הרב־לאומיות נוהגות לרכוז את הקניין הרוחני שלהן במקלטי מס כגון איי הבתולה, ברמודה ואיי קיימן, בעוד שהפעילות הריאלית שלהן במדינות אחרות כמו ישראל (מרכזי מו"פ, ייצור, שיווק ומכירות) מתנהלת תחת הסכם שירותים מול מקלט המס, על בסיס הכרה בעלויות שבצדן רווח נמוך, מה שמכונה "קוסט פלוס". כך לדוגמה, מרכזי פיתוח של חברות רב־לאומיות בישראל מדווחים לשלטונות המס על רווח של כ-10% בלבד מפעילותן כאן, בעוד ששאר הרווחים מיוחסים למקלט המס, שבו רשום גם הקניין הרוחני של התאגיד.

לקראת השינויים הצפויים במדיניות המס, החברות הרב־לאומיות כבר עוסקות בבחינה קפדנית לאיתור מדינות חלופיות שאליהן יהיה משתלם להעביר את מרכזי הקניין הרוחני. החברות הרב־לאומיות מחפשות שלושה קריטריונים עיקריים במדינות יעד אפשריות לפעילותן בעתיד. תנאי ראשון הוא קיומה של פעילות ריאלית של התאגיד במדינה, תנאי שני הוא מדיניות מס אטרקטיבית ותנאי שלישי הוא סביבה רגולטורית יציבה לטווח ארוך.

מדינות רבות כבר נוקטות צעדים לשיפור מעמדן בסיטואציה החדשה שיוצר ה-BEPS וגם ישראל מתחילה לפעול בכיוון הנכון עם החלטתו של שר האוצר משה כחלון על מתן הטבת המס לחברות הייטק בינלאומיות שייבחרו לפעול בישראל – מס חברות של 6% בלבד, ומס של 4% על דיבידנד. אין ספק שהשר ואנשי משרדו הבינו שפספוס ההזדמנות עלול לעלות לכלכלת ישראל מיליארדי שקלים ולהחזיר את תעשיית ההייטק שלנו 30 שנה לאחור.

עתה נפתח חלון ההזדמנויות של ישראל. חברות רב־לאומיות שיבחרו לרכוז את הקניין הרוחני שלהן בישראל יקימו כאן פעילות חדשה שלא הייתה קיימת לפני כן, או לפחות יהפכו את מרכזי הפיתוח שלהן, שפעלו עד עכשיו בשיטת "קוסט פלוס", למרכזי רווח גלובליים. המשמעות של צעד כזה יכולה להגיע להכפלה של עד פי 20 בהיקף הרווח המיוחס לפעילות ההייטק בישראל. יש לקוות שההזדמנות הגדולים של פעילות בישראל יעודרו חברות להרחיב את פעילותן אף יותר ולהגדיל את מספר העובדים שלהן כאן, גם הודות ליתרונות המשאב האנושי בישראל וגם מפני שמהלך כזה ישרת את מבנה המס שלהן. לעומת זאת, חברות רב־לאומיות שיבחרו לרכוז את הקניין הרוחני שלהן במדינה אחרת, כמו אירלנד או סינגפור למשל, יהיו בעלות אינטרס להעתיק מישראל פעילויות

קיימות ולהעבירן לאותה מדינה על מנת לשרת את מבנה המס החדש שלהן. מדינות רבות החלו כבר בפעילות נמרצת ליישום מדיניות ה-BEPS והדוגמה המובהקת ביותר היא אירלנד, שמהווה מתחרה ישירה של ישראל כמקור לפעילות יזמית וחדשנות טכנולוגית. אירלנד הגיבה באופן מידי להמלצות ה-BEPS ולמחרת הפצתן מיהרה לפרסם חקיקת מס מיטיבה עם שיעור מס מופחת של 6.25% לחברות קניין רוחני שיפעלו בתחומה. בנוסף לכך החלה אירלנד בביצוע רוד שואו אינטנסיבי של שרי ממשלה הנפגשים עם בכירים בחברות ההייטק הרב־לאומיות ומשווקים את אירלנד כמשטר המס הנוח ביותר לעסקים.

עד היום, ישראל לא היוותה חלופה במסגרת הדיונים המתקיימים בהנהלות החברות הרב־לאומיות, בין היתר בגלל מדיניות מס שלא הייתה אטרקטיבית מספיק, עם שיעור מס חברות של 16% וניכוי מס במקור על דיבידנד של 20%, ובנוסף לכך עקב היעדר יציבות רגולטורית ארוכת טווח.

קבלת ההחלטה החשובה לקבוע שיעור מס מופחת של 6%, הייתה צעד הכרחי שנדרש כדי למשוך אלינו פעילות עסקית וטכנולוגית של החברות המובילות בעולם, פעילות שתניב פירות רבים לכלכלת המדינה ולשוק התעסוקה. בעידן של תקנות ה-BEPS זוהי הדרך היחידה לשמר ואף לשפר את מעמדה העולמי של ישראל בתחום הטכנולוגיה והחדשנות.

מרכז קניין רוחני עולמי

אולם תיקון בחקיקה של שיעורי מס תחרותיים הנו תנאי הכרחי אך לא מספיק. בנוסף להתאמת שיעורי המס לחברות יש להוציא קריאה פומבית מטעם ממשלת ישראל ולהצהיר על כוונתנו להפוך את מדינת ישראל למרכז קניין רוחני עולמי, עם משטר מס אטרקטיבי עבור חברות רב־לאומיות. יש לנקוט במספר צעדים רחופים, כגון הגדרת קריטריונים ברורים לקבלת רולינג לעשר שנים מרשות המסים, שיבטיח ודאות ויציבות רגולטורית ארוכת טווח לחברות, בתמורה להתחייבות מצדן על הגדלת היקפי

מדיניות מס אטרקטיבית אינה המרכיב היחיד בחבילה שתסייע לישראל להיות אטרקטיבית יותר בזירת ההייטק הגלובלית. אנו נדרשים גם להמשיך ולייצר כוח אדם מקצועי ומיומן, לטפח תשתית אקדמית דינמית הפועלת בשיתוף עם התעשייה ולהבטיח סביבה רגולטורית יציבה, על מנת שתיווצר תשתית חזקה למרכזי המחקר והפיתוח שכבר פועלים בישראל ואלו הצפויים לפעול בה

ההעסקה שלהן בישראל. כמו כן, ראוי למנות גורם ממשלתי אחראי שירכז את הפעילות בנושא מתוך ראייה מערכתית ואסטרטגית לטווח ארוך, כולל קריטריונים ומדדים להצלחה. כדי שלא נשאיר את הבמה לאירלנד ולמדינות אחרות המתחרות בנו, יש לבצע בהקדם האפשרי רוד שואו בינלאומי שבו נשווק את ישראל לעולם כבסיס הטוב ביותר לפעילותן של חברות רב-לאומיות בעידן ה-BEPS.

זאת ועוד, מדיניות מס אטרקטיבית אינה המרכיב היחיד בחבילה שתסייע לישראל להיות אטרקטיבית יותר בזירת ההייטק הגלובלית. אנו נדרשים גם להמשיך ולייצר כוח אדם מקצועי ומיומן, לטפח תשתית אקדמית דינמית הפועלת בשיתוף עם התעשייה ולהבטיח סביבה רגולטורית יציבה, על מנת שתיווצר תשתית חזקה למרכזי המחקר ופיתוח שכבר פועלים בישראל ואלו הצפויים לפעול בה. ●